

Onderwerp

Verlengen opdracht Inclusio

Datum collegevergadering 25 augustus 2026

Thema programmabegroting Sociale basis

Portefeuillehouder Cyril Weijers

Zaaknummer

Samenvatting

De uitvoering van het verrijkt beleidskader Welzijn & Preventie vraagt om een nieuwe manier van organiseren die beter aansluit bij verbonden gemeenschappen, buurtgericht maatwerk en het versterken van vrijwillige inzet. Dit vraagt meer flexibiliteit, samenwerking en vertrouwen in elkaar. Daarom kiezen we niet meer voor een inkooptraject, maar voor een subsidieregeling. Het is van belang om een dergelijke regeling zorgvuldig met onze partners in te vullen en uit te voeren, maar ook om ervoor te zorgen dat de overgangsperiode zo goed mogelijk wordt ingezet.

Op 14 juli 2026 nam uw college het besluit om het contract met Inclusio te verlengen tot maximaal 1 juli 2027 en het mandaat te verlenen aan de portefeuillehouder om tot een passende termijn te komen. Na dit besluit volgden opnieuw gesprekken met onze maatschappelijke partners en juristen. Onze huidige welzijnsorganisatie Inclusio, onze maatschappelijke partners en geïnteresseerde partijen die deel willen nemen aan een mogelijke maatschappelijke alliantie in de nabije toekomst vragen om een duidelijk besluit over de termijn van verlenging. Ook gespecialiseerde juristen adviseren om duidelijkheid te geven. En ook de portefeuillehouder verzocht om dit besluit opnieuw door het college te laten nemen en definitief te kiezen voor een verlenging tot 1 juli 2027. Daarom leggen wij uw college opnieuw een duidelijker uitgewerkt advies ter besluitvorming voor.

Voorgesteld besluit

1. De opdracht van Inclusio te verlengen tot 1 juli 2027.

Inleiding

De huidige opdracht 'versterken sociale basis' wordt momenteel door Inclusio uitgevoerd. Op 10 maart 2026 besloot uw college om in principe de huidige opdracht niet te verlengen, zodat deze per 1 januari 2027 zou kunnen stoppen, tenzij verlenging met de optie van een half jaar echt nodig was. Op 14 juli 2026 besloot uw college om het contract met Inclusio te verlengen tot maximaal 1 juli en het mandaat voor de invulling van deze verlenging te verlenen aan de portefeuillehouder. In de gevoerde gesprekken daarna is de voorkeur voor een verlenging tot 1 mei 2027 en een afbouwregeling tussen 1 mei en 1 juli 2027 als overgangstermijn naar de nieuwe situatie onderzocht. Om de nodige duidelijkheid te creëren is ervoor gekozen het voorstel opnieuw ter besluitvorming voor te leggen aan uw college.

Momenteel is een nieuwe subsidieregeling Welzijn & Preventie in voorbereiding. Daarvoor voerden we diverse overleggen met onze maatschappelijke partners en juridisch experts. Zowel onze maatschappelijke partners als de juristen gaven ons een aantal aandachtspunten mee:

- a) Het opbouwen van een alliantie kost tijd. Tijd om de samenwerking organisatorisch goed vorm te geven, om voldoende gekwalificeerd personeel te vinden en om elkaar goed te leren kennen en te vertrouwen.
- b) Tijdens de partnerconsultatie op 29 juni 2026 bleek dat onze maatschappelijke partners positief staan tegenover deze transformatie maar zij gaven wel aan dat starten op 1

- januari te kort dag is. De partners geven de voorkeur aan zorgvuldig, wijkgericht en gefaseerd starten boven snel invoeren.
- c) Uit de overgangen van welzijnswerk in het verleden hebben we de ervaring opgedaan dat bepaalde groepen kwetsbare inwoners baat hebben bij een zachte overgang. Zij hebben een gewenningstijd nodig, wat niet kan met een harde knip op 1 januari 2027 of 1 juli 2027. Zij hebben een overgangsperiode nodig voor een warme overdracht.
 - d) We weten op 1 januari 2027 uit welke partijen de maatschappelijke alliantie kan bestaan, omdat de subsidieaanvragen in het 4^e kwartaal van 2026 kunnen worden ingediend, beoordeeld en toegekend. De subsidieregeling die nu in voorbereiding is zal erop gericht zijn dat Welzijn & Preventie wordt uitgevoerd door een maatschappelijke alliantie.
 - e) Inclusio kan onderdeel zijn van deze alliantie. Omdat Inclusio een deel van de taken die ook in de toekomst moeten worden uitgevoerd al uitvoert en haar organisatie hierop is ingericht, zal overdracht van deze taken niet heel complex en tijdsintensief zijn wanneer Inclusio onderdeel is van de alliantie. De maatschappelijke alliantie bestaat uit minimaal nog twee organisaties en er zal wel (overgangs)tijd gestoken moeten worden in het duidelijk bepalen wie welke activiteiten zal uitvoeren, de onderlinge werkrelatie en afspraken die met gemeente gemaakt moeten worden in het kader van het opdrachtnemerschap van de maatschappelijke alliantie. Inclusio heeft toegezegd dat wanneer zij onderdeel zijn van de nieuwe alliantie, de gemeente niet dubbel betaalt voor een overgangsregeling, omdat deze eenvoudiger te realiseren is dan wanneer Inclusio geen onderdeel is van de maatschappelijke alliantie.
 - f) Inclusio kan ook geen onderdeel zijn van de maatschappelijke alliantie. In deze situatie zal overdracht van taken die ook in de toekomst moeten worden uitgevoerd complexer en tijdrovender zijn. Het is nu niet te voorspellen wie subsidie gaat aanvragen en wie de subsidie toegekend gaat krijgen. De gemeente mag vragen van geïnteresseerden beantwoorden, maar mag zich niet mengen in gesprekken tussen organisaties, organisaties actief uitnodigen of organisaties ontraden om subsidie aan te vragen.

Vanwege bovenstaande aandachtspunten is voor 1 januari 2027 niet in te schatten hoe een overgangsperiode tussen 1 mei en 1 juli eruitziet en hoelang een overgangsperiode duurt. Deze overgangsperiode is zowel inhoudelijk als financieel pas na 1 januari 2027 in te richten, wanneer we weten hoe de nieuwe situatie eruit ziet.

We adviseren het college dan ook om de overeenkomst 'Versterken sociale basis' met Inclusio te verlengen tot 1 juli 2027. Dit geeft de betrokken partijen de gevraagde duidelijkheid. De tijd tussen 1 januari en 1 juli kan worden gebruikt voor de implementatie en het opzetten van een sterke en stabiele maatschappelijke alliantie die de uitvoering van Welzijn & Preventie de komende jaren vorm gaat geven. Dit geeft kwetsbare inwoners ook de tijd om te wennen aan de nieuwe situatie, zonder dat de oude situatie meteen verdwijnt.

Beoogd effect

Welzijn en preventie is bedoeld om verbonden, veerkrachtige buurten te realiseren door een sterke sociale basis, nabijheid van ondersteuning, vrijwillige inzet, opbouwwerk en integrale preventieve te versterken.

Argumenten

1.1 Het vormen van een maatschappelijke alliantie vraagt om een zorgvuldig traject

Onze maatschappelijke partners geven aan dat het vormen van een maatschappelijke alliantie om een zorgvuldig traject vraagt voor zij subsidie kunnen aanvragen. Het vormgeven van de inhoud, het elkaar goed leren kennen en leren vertrouwen vraagt

meer bouwen aan de relatie en afstemming. Voor het opbouwen van een goede relatie is tijd en energie nodig. Onze partners moeten hier de tijd voor krijgen, want dit vertrouwen in elkaar is essentieel voor het goed uitvoeren van Welzijn & Preventie. Wordt deze relatie onvoldoende opgebouwd, komt de samenwerking en het vertrouwen in elkaar in gevaar. De basis moet goed zijn om verder te kunnen bouwen. De laatste verlenging van de opdracht 'Versterken sociale basis' met een half jaar is nodig om dit traject zorgvuldig te doen en onze partners de mogelijkheid te geven een sterke alliantie te vormen.

1.2 Geen inwoner mag tussen wal en schip raken.

Uit de overgangen van welzijnswerk in het verleden hebben we de ervaring opgedaan dat bepaalde groepen kwetsbare inwoners baat hebben bij een zachte overgang. Zij hebben een gewenningstijd nodig, wat niet kan met een harde knip op 1 januari 2027. Verlengen tot 1 juli 2027 biedt voor hen ook een overgangsperiode. Met een overgangsperiode kunnen hulpverleners inwoners op een zachte manier kennis laten maken met de nieuwe situatie en eventuele nieuwe hulpverleners. Wanneer Inclusio geen onderdeel is van de alliantie betekent dit dat de situatie compleet nieuw wordt.

1.3 De invulling van de overgangsperiode is afhankelijk van de nieuwe situatie

Het is niet te voorspellen wie de subsidie gaat aanvragen en wie deze toegekend gaat krijgen. Daarom is het ook niet in te schatten hoe een overgangsregeling tussen 1 mei en 1 juli dan ingevuld kan worden. We hebben hier advies over ingewonnen bij ervaren juristen en zij gaven aan dat deze periode van twee maanden tekort is. Zij adviseren de verlenging van het contract van Inclusio tot 1 juli 2027, met een start van de subsidieregeling op 1 april 2027 of eerder om de nieuwe alliantie goed gefundeerd te laten bouwen, zodat zij het werk vanaf 1 juli 2027 op een goede manier kan overnemen. Omdat Inclusio tot 1 juli 2027 haar werkzaamheden dan nog volledig uitvoert, valt geen inwoner tussen wal en schip en kan er een warme overdracht plaatsvinden. We bezien de noodzaak voor een overgangsregeling als duidelijk is welke partijen de maatschappelijke alliantie gaan vormen, maar dat we in alle gevallen de tijd na 1 januari zien als overgangsperiode, waar we als gemeente binnen marges van beschikbare tijd en geld op zullen sturen.

1.4 Vrijwilligersnetwerken zijn kwetsbaar.

Wanneer er te veel verandert in korte tijd, bijvoorbeeld door wisselingen in professionele ondersteuning, kan dit leiden tot verlies van vrijwilligers, slechtere continuïteit of een afname van draagkracht. Door de huidige opdracht te verlengen kan er een warme overdracht plaatsvinden, zodat dit niet in gevaar komt. Denk hierbij van een wijziging van dienstverlening voor organisaties als MVT/STOER of het NIO, die van essentieel belang zijn als netwerk rond inwoners, mantelzorgers en vrijwilligersorganisaties en -initiatieven.

1.5 Continuïteit kan in het geding komen

Wanneer onze maatschappelijke partners niet tijdig een sterke alliantie kunnen vormen en een aanvraag voor een subsidie kunnen doen, kan de continuïteit voor inwoners in het geding komen. Om dit risico te beperken wordt voorzien in een gefaseerde implementatie. Hiermee wordt geborgd dat de ondersteuning en preventieve activiteiten voor inwoners beschikbaar blijven en de nieuwe structuur zorgvuldig kan worden opgebouwd. Een groeimodel voor de alliantie is hier een onderdeel van. De partners geven aan dat 1 januari 2027 te kort dag is om een stevige en stabiele alliantie te vormen. Uit eerdere aanbestedingen is gebleken dat de aanlooptijd voor een goede

implementatie minimaal 3 maanden is. Naast deze ervaringen consulteerden wij zowel Nysingh Advocaten als Coppa hoe om te gaan met een overgangperiode en ook zij adviseerden een overgangperiode van minimaal 3 maanden. Het is daarom wenselijk om de opdracht van Inluzio voor 6 maanden te verlengen en vanaf 1 april of eerder de implementatie van de nieuwe organisatie al te starten, zodat er een goede overgang plaats gaat vinden. De nieuwe alliantie moet tijd krijgen voor deze goede implementatie.

Kanttekeningen en/of risico's

1.1 Tijdelijke regelingen vragen extra uitvoeringslasten.

De keuze om te verlengen tot 1 juli 2027 leidt tijdelijk tot dubbele financiering. Want een verlenging tot 1 juli 2027 betekent ook dat de subsidieregeling en dus het vormen van de maatschappelijke alliantie, al voor 1 juli 2027 start, zodat de alliantie per 1 juli stabiel genoeg is om (een deel van) de taken over te kunnen nemen, al dan niet in andere vorm. De subsidieregeling is een groeimodel. Vanuit de start moeten een aantal taken uitgevoerd worden, maar moet er ook ruimte zijn voor de transformatie die we willen maken.

1.2 Verlengen tot 1 mei met overgangperiode geeft groot risico bij overgang voor inwoners wanneer Inluzio geen onderdeel uitmaakt van de nieuwe alliantie

Wanneer Inluzio geen onderdeel uitmaakt van de nieuwe alliantie is een overgangperiode van 2 maanden erg kort voor een goede implementatie voor het nieuwe welzijnswerk. De nieuwe alliantie moet de tijd krijgen om zich goed te organiseren. Denk hierbij aan huisvesting, opbouwen relaties met andere maatschappelijke partners en inwoners, maar ook aan mogelijk overname van personeel van Inluzio. Ervaringen bij andere gemeenten leren ons dat hier minimaal 3 maanden voor nodig is.

1.3 Kwaliteit van dienstverlening borgen tot 1 juli 2027

Om de kwaliteit van dienstverlening te borgen bij verlenging van het contract tot 1 juli 2027 blijven wij regelmatig met Inluzio in gesprek gaan en monitoren we de gegevens vanuit de KPI's, zoals opgenomen in het contract. Het contract wordt ongewijzigd en eenzijdig verlengd onder dezelfde voorwaarden, zowel inhoudelijk als financieel.

Financiën

De kosten aan Inluzio voor een half jaar bedragen € 1.650.000. Deze worden bekostigd uit het budget voor het welzijnswerk dat structureel in de begroting is opgenomen. De dubbele financiering van de nieuwe alliantie wanneer deze start op 1 april of eerder, wordt bekostigd uit het innovatiebudget.

	Bedrag (€)	Jaarschijf / jaarschijven
Eenmalige uitgaaf:	1.650.000	2027
Investering:		
Structurele lasten:		

Uitvoering

Periode	Activiteiten
Maart 2026	Besluit college subsidieregeling
April – mei 2026	Opstellen concept subsidieregeling
29 juni 2026	Partnerconsultatie met maatschappelijke partners
Augustus	Besluitvorming verlengen contract Incluzio
September	Oplevering en vaststelling subsidieregeling
Oktober	Openstellen subsidieregeling, vorming maatschappelijke alliantie voor subsidieaanvraag
November	Beoordeling subsidieaanvragen
December	Toekenning subsidie
Januari-juni	Doorontwikkelen en verstevigen maatschappelijke alliantie en partnerschap

Participatie en communicatie

Om te komen tot een gedragen en uitvoerbaar subsidiekader doorlopen we de volgende participatieve stappen

- gesprekken en ateliers met inwonersinitiatieven, vrijwilligersgroepen, bestaande partners en nieuwe partijen;
- interne afstemming over inhoudelijke invulling en uitvoering van de subsidieregeling;
- ophalen van ambities, kansen en aandachtspunten per dorp en buurt;
- analyse van de mate van organisatiekracht van lokale partners door een of meerdere partnerconsultaties.

Deze input wordt integraal gebruikt voor het ontwerp van het subsidiekader en de fasering van de alliantievorming.

Bijlagen

Geen

De Steeg, 25 augustus 2026

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris